

ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ КАЗЬМИРЧУКА Г.Д.**ДО 70-РІЧЧЯ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА Г.Д. КАЗЬМИРЧУКА**

У травні 2014 року виповниться 70 років відомого науковця, успішного педагога, прекрасної людини – доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри історії для гуманітарних факультетів історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка Казьмирчука Григорія Дмитровича.

Григорій Дмитрович Казьмирчук народився 9 травня 1944 року в селі Кальнику Іллінецького району Вінницької області. 1951 року Г.Д. Казьмирчук пішов до місцевої школи, яку закінчив 1961 року. Після закінчення 1963 року професійно-технічного училища № 86 у Молодогвардійську на Луганщині працював столяром будівельного управління № 5 Красноармійського житлобуду Донецької області. 1964 року вступив на I курс Красноармійського педучилища. У листопаді того ж року був призваний до лав Радянської Армії. Після закінчення строкової служби продовжив

навчання в Красноармійському педучилищі, яке закінчив 1969 року, отримавши диплом з відзнакою. Того ж року вже цілком сформована людина вступає на історичний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка.

Протягом років навчання в університеті він обирався старостою курсу, періодично виступав з лекціями з нагальних проблем сучасності. Як член наукового студентського гуртка з історії КПРС, зробив чотири доповіді. Ним прочитано 60 лекцій.

Під час навчання в університеті Григорій Дмитрович пройшов школу знаних істориків. А найбільший вплив на формування молодого науковця справив викладач історії СРСР, професор А.К. Буцик, який розпізнав майбутнього історика. Його методи Г.Д. Казьмирчук перейняв і розвинув.

Плідна праця на студентській лаві уможливила майбутньому професору в листопаді 1974 року вступити до аспірантури на кафедру історії СРСР дожовтневого періоду. Під керівництвом професора В.Н. Котова Григорій Дмитрович 1984 року захистив кандидатську дисертацію на тему “Перший стан визвольного руху в Росії у дослідженнях істориків України 1918 – 1977 рр.”. Зазначене дослідження стало новаторським, оскільки було першою у вітчизняній історіографії спробою систематизації та узагальнення багату знань з цієї проблематики. Історіографічні студії про декабристський рух посіли вагоме місце в дисертації.

Основним предметом дослідження молодого вченого стала історіографія руху декабристів. Ще навчаючись в аспірантурі, він підготував бібліографічний покажчик ювілейної літератури про декабристів за 1975 – 1977 рр., написав декілька газетних заміток про дорадянських революціонерів. Неодноразово брав участь у наукових конференціях.

З кафедрою історії Росії (історії народів Росії, історії СРСР дожовтневого періоду) пов’язані всі роки педагогічної праці Г.Д. Казьмирчука, де пройшов шлях від асистента до професора. 1997 року Г.Д. Казьмирчук на засіданні спеціалізованої вченої ради в Київському університеті успішно захистив першу в Україні докторську дисертацію з проблем історіографії руху декабристів на тему “Рух декабристів: історіографія проблеми (1917 – середина 1930-х років)”.

Упродовж багатьох років Григорій Дмитрович – викладач, доцент, професор кафедри історії СРСР дожовтневого періоду (історії народів Росії, історії Росії). Ним розроблена й прочитана низка нормативних та спеціальних курсів: історіографія історії СРСР, історія Росії ХІХ – початку ХХ ст., історіографія руху декабристів, російська культура в ХІХ ст., історична бібліографія тощо.

2001 року професор Григорій Дмитрович очолив кафедру історії для гуманітарних факультетів Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Водночас він є професором Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, працював також у Ніжинському педагогічному університеті імені М.В. Гоголя.

Г.Д. Казьмирчук є членом декількох спеціалізованих вчених рад, зокрема, на історичному факультеті та в Інституті журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, членом редколегії кількох фахових видань історичного профілю (“Історія та історіографія в Європі”, “Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія”, “Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Історичні науки” та ін.), протягом багатьох років редагує серію “Декабристські читання”. Нагороджений медаллю “20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.”.

Багато зроблено Григорієм Дмитровичем для становлення регіональних декабристознавчих осередків, розвитку краєзнавчих досліджень декабристського руху на Вінничині, Житомирщині, Волині, Кіровоградщині та в інших регіонах.

До заслуг Г.Д. Казьмирчука перед історичною наукою належить ще й заснування наукової школи київських декабристознавців, яка відродила своє функціонування в Київському університеті наприкінці 1980 –х рр. Сьогодні київська декабристознавча школа здійснює роботу в трьох головних напрямках:

- 1) дослідження вітчизняної історіографії руху декабристів;
- 2) бібліографічний опис літератури, присвяченої “споборникам святої волі”;
- 3) підготовка фахівців.

Однією із складових київської школи є “Декабристські читання”. 1987 року Г.Д. Казьмирчук виступив із ініціативою проведення в Києві наукових конференцій, присвячених декабристам. З того часу вони регулярно проводяться в Україні. Перші з них відбулися 14 – 15 грудня 1987 року й мали статус міжвишівської конференції. Зі здобуттям незалежності України “Декабристські читання” припинилися і відродилися лише на межі тисячоліть, у грудні 2000 року “Декабристські читання” в Києві стали справжнім науковим центром вивчення руху декабристів.

Григорій Дмитрович багато зробив для того, аби декабристознавча школа територіально не обмежувалася Києвом. Зокрема, його дослідницька та організаційна робота сприяла утвердженню декабристознавчих осередків у Кіровограді, Ніжині, Переяславі-Хмельницькому.

Мірилом наукових здобутків будь-якого вченого є його учні. Г.Д. Казьмирчук має особливу властивість залучати молодь до конкретної дослідницької діяльності, здатність розпізнати в студентському середовищі майбутніх науковців. Серед його учнів варто відзначити кандидатів історичних наук В.В. Ластовського, Л.В. Губицького, К.К. Крайнього, О.В. Вербового, Т.М. Соловйову, А.В. Сілкина та ін. Поява нових імен свідчить, що школа і надалі розвивається, продукує нові ідеї, виховує молоде поповнення.

Григорій Дмитрович співпрацює з багатьма вітчизняними та зарубіжними істориками, зокрема О.О. Рафальським та С.П. Стельмахом, до творчого змушнення яких він доклав руку. Тісне співробітництво налагоджено між очолюваною Г.Д. Казьмирчуком кафедрою історії для гуманітарних факультетів та відділом історії України XIX – початку XX ст. Інституту історії України НАН України.

З 2005 року Г.Д. Казьмирчук працює позаштатним професором кафедри всесвітньої історії факультету історії та права Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Його навчальний курс “Актуальні проблеми східнослов’янської історії”, пройнятий новаторськими історіографічними спостереженнями, викликав широкий резонанс серед магістрів та аспірантів факультету. Водночас Григорій Дмитрович є одним із учасників організації історичного часопису “Наукові записки. Серія: Історичні науки”, є постійним дописувачем статей, рецензій та інформаційних повідомлень.

Редакційна колегія видання “Наукові записки. Серія: Історичні науки”, вітаючи історика з ювілеєм, дякує за напрацьоване та очікує його майбутніх творчих набутоків на терені історичної науки.

Редколегія випуску.